

Miten laadin menestyksekkään hankehakemuksen?

HAKUKOULUTUS 12.9.2023

Riika Väliahde ja Mari Tötterman

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin sisäasioiden rahastot 2021-2027

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Aluksi

- Otetaan kysymyksiä sopivin välein.
  - Voit esittää kysymyksiä esityksen aikana chatissä.
  - Kun on kysymysten aika, pyydä puheenvuoroa nostamalla käsi.
  - Pidäthän mikkisi kiinni, kun sinulla ei ole puheenvuoroa.
-
- Julkaisemme esitysmateriaalin verkkosivuillamme osoitteessa **www.eusa-rahastot2021.fi** ja saat siihen linkin palautekyselyn ohessa sähköpostitse koulutuksen jälkeen.

Koulutuksen tavoite

Koulutuksen jälkeen tiedät:

- millainen on laadukas hankehakemus
- mitä hankesuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon
- millaisia valintaperusteita hakemusten arvioinnissa sovelletaan

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Koulutuksen sisältö

- Hyvän hankkeen peruselementit
- Hakemusten yleiset kompastuskivet
- Miten varmistan hakemuksen laadun
- Looginen viitekehys
- Arviointikriteerit

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muut koulutuksemme

- **Torstai 14.9.** Hankkeen tulostavoitteet ja indikaattorit
- **Tiistai 3.10.** Miten laadin hankkeen kustannusarvion - Osa 1: Tukikelpoiset kustannukset ja kustannusmallit
- **Torstai 5.10.** Miten laadin hankkeen kustannusarvion - Osa 2: hankkeen palkkakustannukset
- **Tiistai 10.10.** Hakemuksen täyttäminen EUSA2-järjestelmässä
- **Perjantai 13.10.** Infostund för dem som bereder en ansökan
- Kyselytunnit hakemusta valmisteleville: **tiistai 24.10. ja torstai 26.10.**

Lisätietoja hakukoulutuksista:
www.eusa-rahastot2021.fi/tapahtumat

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Perehdy näihin ennen hakua

- Rahaston toimeenpanosuunnitelma
- Hakijan opas
- Hakulomake
- Indikaattoriohje
- Hakuilmoitus
- Kustannusmallit: <https://eusa-rahastot2021.fi/kustannusmallit>

Aineistopankki:
eusa-rahastot2021.fi/aineistopankki

Minkälaiseen toimintaan avustusta myönnetään?

- EU:n sisäasioiden rahastoista myönnetään rahoitusta:
  - **hankkeisiin** hankeavustuksena tai
  - **toimintaan** operatiivisena tukena (eli kohdennettuna yleisavustuksena) viranomaisille

Hankeavustus

Rahastoista myönnettävä avustus on pääasiassa hankeavustusta, jota voidaan myöntää rahasto-ohjelmien tavoitteiden mukaiseen:

- kokeilu-, käynnistämisen- tai kehittämishankkeeseen,
- aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan tai
- muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen.

Mitä sisäasioiden rahastoissa tarkoitetaan kehittämisellä?

Kehittäminen voi kohdistua

- palveluun
- organisaatioon
- toimintatapaan
- prosessiin
- välineeseen, järjestelmään
- ihmisiin

Kehittäminen voi olla

- laadun **parantamista**
- työmenetelmien **uudistamista**
- prosessien **tehostamista**
- puutteiden **korjaamista**
- osaamisen **lisäämistä**
- kohderyhmän **tehostettua tukemista**
- toiminnan **täydentämistä**
- välineiden **modernisoimista**
- strategian tai EU-säännösten **toimeenpanoa**

Hakemusten yleiset kompastuskivet

- ei käy riittävän selkeästi ilmi, miten hanke edistää ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman mukaisia tavoitteita
- **puutteellinen tarveanalyysi ja taustatilanteen kuvaus**
- **kuvaava vain tekemistä, ei päämäärää**
- tulokset eivät ole mitattavissa
- riittämätön asiantuntijuus, relevantit yhteistyötahot puuttuvat
- kuvataan asiat passiivissa – ei käy selkeästi ilmi kuka tekee, mitä tekee
- hanke liittyy teemaan tai toimeen, joka ei ole haussa avoimena
- **punainen lanka eli looginen jatkumo puuttuu**

Kysymyksiä?

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Mikä on hanke

- alku ja loppu sekä syy olla olemassa
- toisiinsa liittyvien tehtävien muodostama ajallisesti, kustannuksiltaan ja laajuudeltaan rajattu ainutkertainen kokonaisuus
- perustetaan sellaisia tehtäväkokonaisuuksia varten, joihin tarvitaan lisäresursseja
- hanke on tyypillisesti **monen osapuolen yhteinen tehtävä**, josta he ovat yhdessä vastuussa

Hyvä hankehakemus kertoo

- Mihin tarpeeseen hanke vastaa? Miksi hanke tehdään?
- Mitä tavoitteita hanke edistää? Miten hanke edesauttaa ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?
- Miten hankkeen asiantuntijuus ja osaaminen on varmistettu?
- Mikä on hankkeen kohderyhmä?
- Mitä toimintoja hankkeessa on?
- Mitä riskejä hankkeen toteuttamiseen liittyy? Miten niihin varaudutaan?
- Mitä hankkeesta halutaan tulokseksi? Mitä hanke saa aikaan?
- Miten hanketta seurataan, onnistumista mitataan ja miten tulokset jalkautetaan osaksi pysyvää toimintaa?
- Miten hankkeesta viestitään?

Hankkeen taustatilanteen ja tarpeen kuvaus

Tunnista ilmiö, haaste, ongelma ja tarve

- Palveluvaje?
- Prosessin tehottomuus, hitaus?
- Suorituskyvyn vaje?
- Tiedon puute?
- Vanhentunut tekniikka?
- Tietokatkokset?
- Osaamisvaje?
- Resurssipula?

Kuvaa ja todenna tarve yleisellä tasolla, ja liitä se hankkeen kontekstiin

Paneudu haasteiden aiheuttajiin

- Onko ongelma palvelun tarjoajassa, palvelun vastaanottajassa vai jossakin niiden välillä?
- Mikä palvelun osa-alue tai mitä tarvittavaa tekniikkaa puuttuu? Mistä palvelun heikkous johtuu?
- Miksi prosessi on hidas? Miksi työ on tehotonta?
- Ongelmia tiedonkulussa?
- Ovatko oikeat/kaikki tahot mukana?

Päämäärä ja tavoitteet

Päämäärä

- Päämäärä kuvaa pidemmällä aikavälillä ja isossa kuvassa tavoiteltua **muutosta**

Tavoitteet

- Tavoitteet ovat päämäärään liittyviä osamuutoksia, kehitysaskeleita, joita hankkeen aikana edistetään

Hankkeen tulee olla päämäärältään yhteneväinen rahastojen ohjelmassa ja toimeenpanosuunnitelmassa kuvattujen tavoitteiden ja päämäärien kanssa

Päämäärä on saavutettava muutos, esim. viranomaiset toimivat jatkossa yhteisen prosessin mukaan

Päämäärä **EI ole** esim. koulutuksen järjestäminen. Se ei ole myöskään tavoite.

- tavoite on konkreettiset muutokset, jotka yhdessä johtavat päämäärään

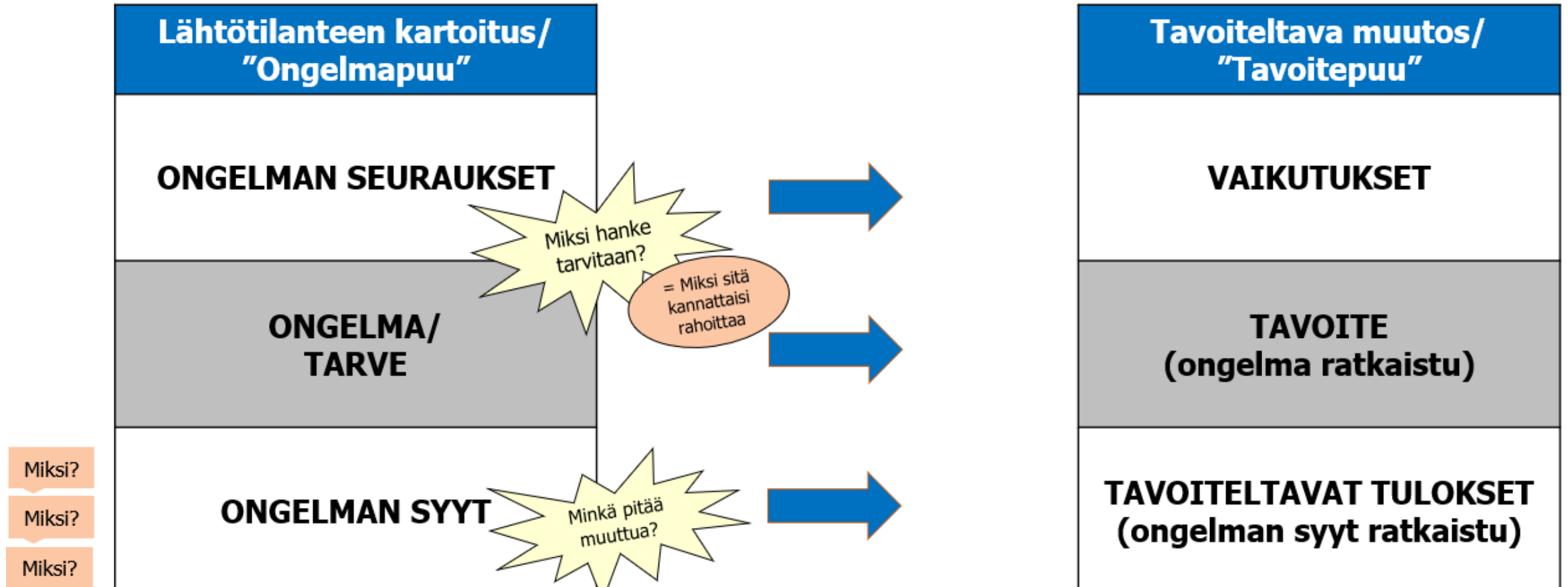

Suunnittelun avuksi: Loogisen viitekehyksen lähestymistapa

- Systemaattinen menetelmä
  - johdonmukainen toiminta ja laadukkaat hankkeet
  - mitä kannattaa tehdä, miksi, miten ja kenelle
  - tunnistetaan ongelmat ja vastataan niihin järkevällä tavalla
  - huomioidaan onnistumisen edellytykset ja riskit
- Taustatyönä perusteelliset kartoitukset: tilanne- ja toimintaympäristöanalyysi, sidosryhmäanalyysi, kumppanuusanalyysi, riskianalyysi
- Ongelmapuu – tavoitepuu – loogisen viitekehyksen matriisi

Tavoitteen ja tulosten määrittely

Loogisen viitekehksen matriisi

Laaditaan ylhäältä alaspäin kun ongelma ja sen syistä johdettu tavoite ja tavoiteltavat tulokset määriteltä

TAVOITE-HIERARKIA	INDIKAATTORIT	TODENTAMISEN VÄLINE	OLETUKSET
TAVOITE	Vaikutusindikaattorit (tulosten vaikutukset; %, laadullinen)	Tilastot, tutkimukset, selvitykset, arviointi, kysely, palaute <u>jne</u>	Tavoitteen saavuttamisen mahdollistavat oletukset
TULOS	Tulosindikaattorit (muutos/ tila; %, laadullinen)	Kysely, palaute, selvitys, arviointi <u>jne</u>	Tulosten saavuttamisen mahdollistavat oletukset
TUOTOS	Tuotosindikaattorit (lkm)	Kerätty toiminnan <u>seurantatieto</u>	Tuotosten aikaansaamisen mahdollistavat oletukset
TOIMINTA	Panosindikaattorit/ resurssit (€, htv, tunnit, resurssit)	Hallinnollinen seuranta	Toiminnan toteutumisen mahdollistavat oletukset

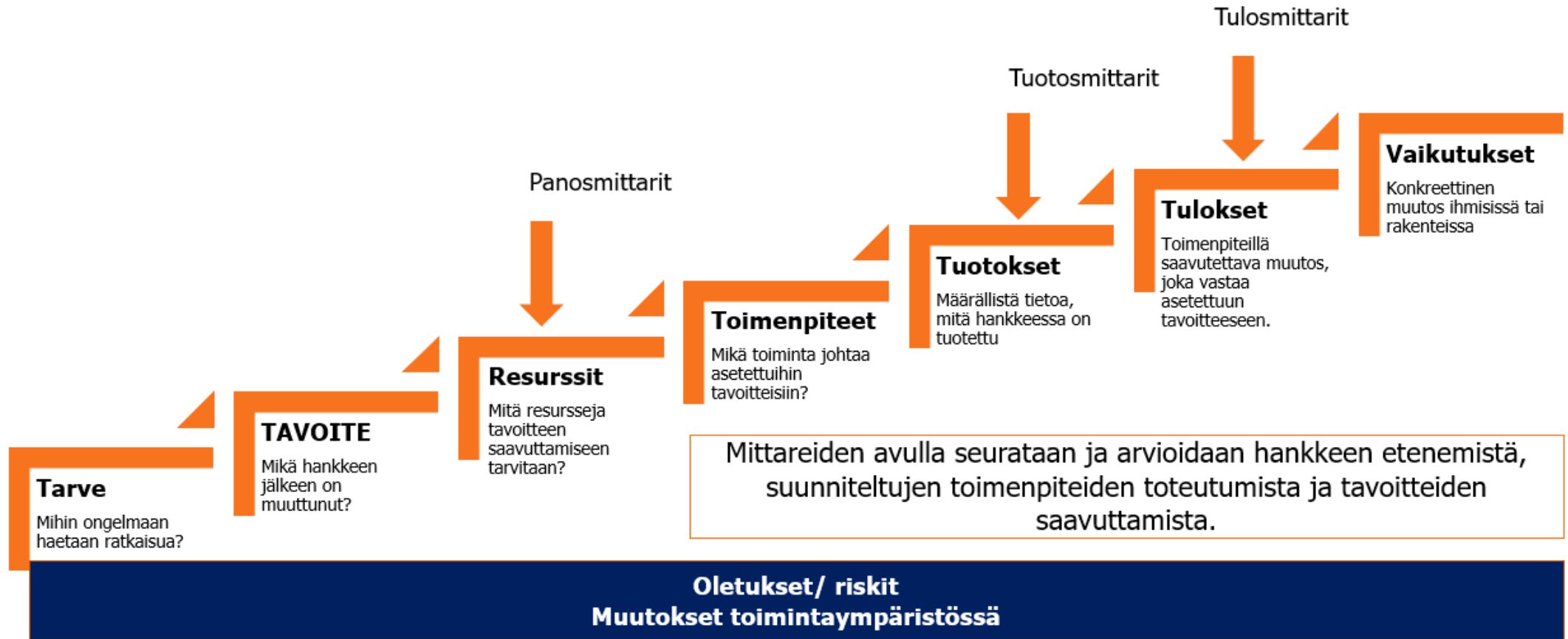
Logiikan tarkistaminen

Logiikka tarkistetaan alhaalta ylöspäin.

Hierarkia	Looginen yhteys	Oletukset
TAVOITE	7 Tällöin on saavutettu tavoite ja saatu aikaan tavoiteltu muutos tai tila	8 ...kunhan vain tavoitteen saavuttamisen mahdollistavat oletukset pitävät paikkansa
TULOS	5 Tällöin saadaan aikaan tavoitellut muutokset (kohderyhmässä)	6 ...kunhan tulosten saavuttamisen mahdollistavat oletukset pitävät paikkansa
TUOTOS	3 niin silloin pystytään suunnitellut tuotokset toteuttamaan/ järjestämään/ hankkimaan	4 ... kunhan niiden aikaansaamisen mahdollistavat oletukset pitävät paikkansa.
TOIMINTA	1 Kun tehdään tätä	2 ... ja toiminnan mahdollistavat oletukset pitävät paikkansa,

Vaikutusketju

Tavoite, tulos, tuotos ja toiminta

Ongelma

TAVOITE

Tavoiteltava **muutos, parannus tai toivottu tila**. Vähentää tai poistaa tunnistetun ongelman tai vastaa tarpeeseen. Tavoite saavutetaan tulosten ja niiden vaikutusten kautta.

TULOS

Tuloksiin päästään toiminnan tuotosten kautta. **Muutos kohderyhmässä tai tavoiteltu tila**. Esim. parantuneet valmiudet, toimintaedellytykset, mahdollisuudet, kyky, osaaminen, ymmärrys, tietoisuus, tiedonkulku, palvelut, yhteistyö, voimavarat, hyvinvointi, sitoutuminen, kokemus, osallisuus; jotain on huomioitu, lisätty, laadittu; ajantasainen, oikea-aikainen, tehokas, laadukas, luotettava, toimiva, vaatimusten mukainen, virheetön jne.

TUOTOS

Konkreettiset asiat, mitä toiminta tuottaa: koulutus, hankinta, palvelu, toimintamalli, raportti, selvitys, opas, ryhmä, järjestelmä, verkosto, lausunto, päätös, tarkastus jne

TOIMINTA

Mitä tehdään: vahvistetaan, parannetaan, ylläpidetään, kehitetään, tuetaan, laaditaan, vastataan, huolehditaan, vaikutetaan, varmistetaan jne

Esimerkki – tulokset vs oma tekeminen

	Huono esimerkki	Vähän parempi esimerkki
ONGELMA	Ei ole koirankoppia	Koira voi huonosti. Se liikkuu liian vähän, koska ei suostu ulkoilemaan kylmässä ilmassa. Sillä ei ole riittävästi mielekästä tekemistä.
TAVOITE	Rakennetaan koirankoppi	Koiran hyvinvoinnin parantuminen
TULOS	On rakennettu koirankoppi	Koiran aktiivisuuden ja liikunnan lisääntyminen
TUOTOS	1 Koirankoppi	1 Koirankoppi 1 Koiran talvitakki 4 x /pv <u>Lenkitykset</u>
TOIMINTA	Rakennetaan koirankoppi: sahataan lankkuja, hakataan nauvoja, maalataan.	Tuetaan koiran hyvinvointia: Rakennetaan lämmin koirankoppi, hankitaan koiralle talvitakki ja lisätään ulkoilua

Jo suunnitteluvaiheessa kannattaa varmistaa, että

- hankkeen alusta lähtien on käytössä systemaattiset tiedon keruun tavat
- kaikki hankkeen toimijat ymmärtävät tietojen keräämisen merkityksen
- kerättävä tieto on luotettavaa ja todennettavissa
- kaikissa vaiheissa tietoa käsitellään ja säilytetään asianmukaisesti
- henkilötietojen keräämisessä, käsittelyssä, säilyttämisessä ja poistamisessa huomioidaan tietosuojalain vaatimukset
- Tarvittaessa tietosuojaselosteet – ja niitä vastaavat käytännöt!

Mikä on hankkeen päämäärä? Minkälaista taustatilanteeseen ja tarpeeseen liittyvää pitkän aikavälin muutosvaikutusta hankkeella tavoitellaan? ⓘ = infoteksti!

Hankkeen tavoitteet, toiminnot ja tuotokset

*Tavoitteiden määrä

Tavoite 1

päämäärään liittyvä tavoiteltava (osa)muutos, parannus, toivottu tila

Tavoite 1 ⓘ

Kuinka monta toimintoa tavoitteelle 1?

Tavoite 1 - Toiminto 1

konkreettinen, mitattavissa oleva laadullinen parannus

Tavoite 1 - Toiminto 1 otsikko ⓘ

mitä tehdään

Tavoite 1 - Toiminto 1 - Tulokset ⓘ

Tavoite 1 - Toiminto 1 - Kuvaus ⓘ

konkreettiset asiat, mitä toiminto tuottaa

Lisää tuotoksia toiminnolle 1

Kysymyksiä?

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Jatkuvuus ja tulosten levittäminen

- Miten tulokset levitetään ja jalkautetaan?
- Millä keinoilla ja toimenpiteillä se tehdään?
- Miten tuloksia hyödynnetään hankkeen päätyttyä?

Horisontaaliset periaatteet

- Kuinka hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kestävän kehityksen periaatetta
- Organisaation yleiset periaatteet pohjana
  - kerro myös, miten periaatteet huomioidaan nimenomaan tässä hankkeessa ja hankkeen toimintatavoissa

Miten viestintä näkyy hankehakemuksessa?

- Hankehakemuksessa kohta "Viestintäsuunnitelma", johon kirjataan ainakin seuraavat:
  - viestinnän tavoitteet, kanavat, keinot, kohderyhmät, mittarit, resurssit
  - viestinnän rooli hankkeen onnistumisessa
  - viestinnän rooli tulosten levittämisessä
  - miten EU-rahoituksen näkyvyys varmistetaan ja siihen liittyvistä velvoitteista huolehditaan

Panosta myös hankkeen tiivistelmään!

Arviointikriteerit

Yleiset valintaperusteet:

- ohjelmanmukaisuus
- riittävät taloudelliset edellytykset (yksityisoikeudellinen oikeushlö)
- hakija (tai siirronsaaja) ei ole konkurssissa, laiminlyönyt veroja tai sosiaaliturvamaksuja, ei rikostaustaa eikä liiketoimintakiellossa
- ei ole täytäntöönpanokelpoista takaisinperintäpäätöstä

Erityiset valintaperusteet:

- tavoitteiden mukaisuus
- tarpeellisuus ja täydentävyys
- toteuttamiskelpoisuus
- mitattavissa olevat tulokset
- jatkuvuus
- kustannustehokkuus ja kustannusten tukikelpoisuus
- vaikuttavuus
- horisontaaliset periaatteet

KYLLÄ / EI

PISTEYTYS

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Syksyn 2023 hakujen aikataulu

1.9.2023
29.9.2023

Haut käynnistyvät:

1.9.2023 BMVI

29.9.2023 AMIF, ISF

31.10.2023

Haut päättyvät.

Helmikuu
2024

Päätökset laaditaan ja lähetetään hakijoille viimeistään 29.2.2024.

Hankkeet voivat käynnistyä päätöksen saamisesta

(tai perustelluissa tapauksissa hakemuksen jättämisestä).

Maaliskuu
2024

Hankkeet käynnistyvät viimeistään 1.4.2024.

Kevään 2024 haku avattaneen maaliskuussa.

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Mistä lisätietoa?

Verkkosivusto osoitteessa www.eusa-rahastot2021.fi

- Tilaa **uutiskirje**, tilaus verkkosivustolta
- Ota **X-tilimme** (entinen Twitter) seurantaan [@EUSARahastot](https://twitter.com/EUSARahastot)
- Sähköposti: eusa.sm@gov.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kiitos!

eusa.sm@gov.fi

www.eusa-rahastot21.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Sisäministeriö
Inrikesministeriet